

Desenele lui Ion Irimescu

„După 70 de ani de peregrinări prin țară și prin lume, după 50 de ani de ședere în București, locul cel mai prielnic creșterii operei sale, Ion Irimescu, patriarhul sculpturii românești, își trăiește ziua de naștere acasă, în Fălticeni obârșilor și începuturilor sale”, nota recent scriitorul Grigore Ilisei, mai punctând, între altele, că maestrul are aici „sălaş în apropierea muzeului, care-i poartă numele, unde sub grijirea sa se rânduiesc lucrurile ce-i alcătuiesc portretul de artist proteic și original cu un loc marcant în istoria artelor românești”.

În fapt, sculptorul centenar a fost serbat în chiar ziua nașterii sale, 27 februarie, nu la Fălticeni, ci la București, sub cupola Academiei Române, omagierea de la lăcașul fălticenean ce-i poartă numele și care reunește, în spațiul pus la dispoziție de autoritățile locale, peste 300 lucrări de sculptură și 200 de grafică, având loc pe 22 februarie a.c., când oameni de cultură din toată țara, în frunte cu academicienii Constantin Ciopraga și Răzvan Theodorescu, au vorbit despre impresionanta sa operă și personalitate.

Consecventă în politica sa de promovare a valorilor culturii naționale, Direcția Județeană pentru Cultură, Culte și Patrimoniul Cultural Național din Bacău a ținut să fie prezentă nu doar la Fălticeni, unde a fost reprezentată de directorul Constantin Donea, ci și să ofere băcăuanilor prilejul de a se întâlni cu artistul polivalent Ion Irimescu la ei acasă, invitându-i să asiste - în galeria instituției, AD-Hoc - la vernisarea **Expoziției de desene** și, apoi, la viziunea filmu-

lui **Veacul lui Ion Irimescu**, realizat de scriitorul Grigore Ilisei și TVR Iași.

Cu aportul altui mare artist, pictorul Ilie Boca, autorul selecției celor peste 130 de desene apărute în diverse albume de artă consacrate sărbătoritului, precum și al consilierului Gheorghe Barbu și referentului Vasile Potolea, cei care, împreună, au întocmit un catalog cu o parte din reproducerea expuse, iubitorii artei au avut prilejul să admire, fie și parțial, talentul inconfundabil al celui ce, ratându-și cariera de pictor datorită unui accident la mână, a devenit unul din importanții sculptori europeni ai veacului XX și o figură emblematică a culturii române.

După cum însuși mărturisea, „M-am preocupat în permanență cu mult interes și pasiune de desen. Acesta este mijlocul cel mai prompt de a-mi nota cu ajutorul liniilor, umbrelor și câteodată chiar al culorilor, prin însăși mai mult sau mai puțin spontane, un gând sau o idee, o impresie fugară sau o trăire în fața naturii. Desenul, fiind punctul

de plecare la elaborarea oricărei lucrări, rămâne zi de zi însoțitorul nelipsit al întregii mele activități”.

O activitate pe cât de laborioasă, pe atât de bogată în opere veritabile, în al căror laborator am pătruns cu toții, întrucât artistul nu e doar „un sculptor care desenează”, ci chiar desenatorul de forță ce abordează desenul ca pe o alternativă plastică, știut fiind că „Linia este cel mai concentrat adevăr al imaginii. Începutul artelor”, cum foarte sugestiv tot el a definit-o. Liniile transpuse în imagine de-a lungul timpului au devenit, așadar, de cele mai multe ori lucrări sculpturale sau au fost transformate în meditații, întrucât „Desenul - cum iarăși bine a intuit - este mai propice stărilor sufletești. Elaborarea este mai rapidă, fantezia mai promptă”. Desenând, artistul s-a grăbit să nu piardă „străfulgerarea unei impresii, a unei idei, a unei fantasmе” și tocmai de aceea, între două sculpturi desenul lui „pare o mărturisire inevitabilă, delicată și necesară”. Mai ușor sesizabilă în Muzeul Ion Irimescu de la Fălticeni,

unde prin panotare alternanța desen-sculptură asigură „sculpturilor o ambianță întregitoare, reconfortantă, complementară”, ea poate fi imaginată și aici, unde, tot datorită panotării inspirate, desenele capătă parcă mișcare și ai senzația că urmărești un film. Unul în care „încordarea anatomică, grațioasă dar puternică, niciodată flască” îi pasionează pe artist în exercițiul său grafic, în care desenul „poate realiza impecabil senzația volumului”, alcătuit la rândul lui din „lumini, din umbre, din racursiuri, din obsesia monumentalului, dar și din delicatețea penitei care surprine - să zicem - catifelarea unui nud”.

O excelentă lecție de măiestrie, în care arta vibrează prin tot ce are viața mai tulburător, de la bucurie la durere și de la înfrângere la biruință, sintetizată cu har de un om ce și-a depășit veacul și maestrul, neuitând însă ca în permanență să-și apropie oamenii, pe care i-a omagiat în întreaga sa operă. Un motiv în plus să-l omagiem și noi și să-i transmitem de pe meleagurile lui Bacovia și Apostu, un călduros „**La mulți ani, Maestre!**”

Cornel GALBEN

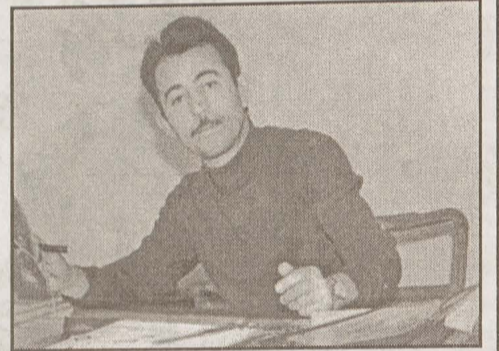
Cărți primite la redacție

- Liviu Dănceanu** - *Eseuri implozive*, Editura Corgal Press, Bacău - 2001
Dana Dânsoreanu - *Inefabil și iubire*, Editura Dacia, Cluj-Napoca - 2001
Cristina - Elena Părau - *Tânăr acum*, Editura Junimea, Iași - 2001
Ion Baias - *Praf și pulbere*, Editura Dacia, Cluj - Napoca - 2001
Marcel Marcian - *Între da și nu*, Editura Universală, București - 2002
Ivanciu Nicolae - *Văleanu - Protagonisti ai vieții economice*, Editura Economică, București - 2002
Angela Furtună - *Primul Kaddisch*, Editura Dacia, Cluj-Napoca - 2002
Cornel Sântioan Cubleşan - *Blitz*, Editura Astra - Nova, Brașov - 2002
Adrian Georgescu - *Rebutarea omenirii*, Editura Amurg sentimental - București - 2002
Lorian Carsochie - *Poezii*, Editura Zedax - 2002
Sylvia Plath, Ted Hughes - *Lady Lazarus și Hoțul de lumină*, Traducere din limba engleză, prefață, note și repere biografice de Elena Ciobanu, Editura Corgal Press, Bacău - 2002
Horea Popescu - *Creator de spectacole memorabile*, Fundația Culturală, Casa de presă și editură Rampa și Ecranul, București - 2002
Emilian Pătrașcu - *Melopee cu cearcăn*, Editura Prut Internațional, Chișinău - 2002
Valeriu Valegvi - *Măsura de nectar*, Editura pentru literatură și artă, Galați - 2002
Mariana Zavati Gardner - *Pelerini (poeme bilingve)*, Editura Napoca Star, Cluj - 2002
Aurora Barcaru - *Aripi imaginare*, Editura Corgal Press, Bacău 2002
Nicolae Pogonaru - *Viața-n block*, Editura Fundației Academice „V. Voiculescu”, Buzău - 2002
Marius Sârbu - *Simion Todorescu - Scriitori Iugoieni*, Editura Mirton, Timișoara - 2002
Kocsis Francisko - *Codul de bare*, Editura Junimea, Iași - 2002
Ioan Hada - *Așteptându-l pe Marian Ilea*, Editura Scriptorium, Baia Mare - 2002
Ioana Hudnic - *Tratat de inspirație*, Editura Scorpion, Galați - 2002
Irimia Bălescu - *Fluviata sau Căciula care mușcă*, Editura Cartea Românească, București 2002

Stelian Nanianu - făuritorul de reviste

Nici nu se uscase bine cerneala de pe întâile coli ale numărului din februarie, în care erau evocate câteva din personalitățile culturii băcăuane trecute în lumea umbrelor, când, iată, la redacție a ajuns vestea năucitoare a dispariției fostului nostru coleg, până mai ieri secretarul general de redacție **Stelian Nanianu**. Născut la 24 octombrie 1935, în Alexandria, județul Teleorman, el și-a început studiile la Școala primară nr. 1 din Alexandria (1943-1947), continuându-le la Liceul Mixt (1947-1953) din orașul natal. Admis la Facultatea de Ziaristică din cadrul Universității București (1953-1958) avea să se numere, încă din anul I de curs, printre cei mai activi ziariști băcăuani, contribuind decisiv, în calitate de colaborator, redactor ori secretar de redacție, la apariția primelor numere ale unor săptămânale și cotidiane din mai multe județe, începând cu **Flacăra Moineștiului** (1954), **Oneștiul nou**, **Ceahlăul** (1968), **Litoral** (1969), **Șantier** (1970) și continuând cu nu mai puțin de 26 alte publicații, în marea lor majoritate reviste școlare apărute în perioada postdecembristă. După debutul în coloanele **Scînteii tineretului** (1950), numele său a apărut în peste 60 de ziare și reviste, centrale și locale, în almanahuri și volume colective ori pe genericul unor filme de scurt metraj. A publicat, astfel, în **Ateneu**, **Die Warhait**, **Dobrogea nouă**, **Drapelul roșu**, **Flacăra**, **Glasul patriei**, **Pagini teleormănene**, **Petrochimistul**, **Secera și ciocanul**, **Steagul roșu**, **Scînteia**, **Teleormanul**, **Tribuna**, **Universitatea**, **Viața Capitalei**, **Zori noi** ș.a., dar întreaga sa viață publicistică a gravitat în deosebi în jurul cotidianului băcăuan **Steagul roșu**, în redacția căruia a lucrat după absolvire, și al revistei de cultură **Ateneu**,

unde a activat ca secretar general de redacție încă de la primul număr (august 1964). Timp de aproape patru decenii, cu mici intermitențe, el a asigurat ținuta grafică a seriei noi, reușind cu migală și artă de meșteșugar să se strecoare printre furcile caudine ale tiparului înalt și să impună o linie ce-i poartă încă amprenta. Reporter cu aplomb, nu s-a mulțumit doar să mănuiască uneltele secretarului de redacție, ci s-a implicat în viața social-economică a județului, scriind note, articole, reportaje, interviuri, recenzii, portrete literare, abordând domenii de care alții s-au ferit. Editorial a debutat cu portretul **Ziua cea mai frumoasă**, apărut în caietul de literatură **Imn în mers**, editat de Casa Regională a Creației Populare Bacău, în 1963, numărându-se apoi printre coautorii monografiilor **Municipiul Bacău** (Bacău, 1971), **Județul Bacău** (Bacău, 1974), **Județul Bacău. Monografie** (Editura Sport-Turism, București, 1980). Împreună cu V. Gavrilu a publicat, de asemenea, volumul **50 de ani de învățământ comercial la Bacău. Grupul comercial Bacău** (Bacău, 1971) și, alături de colegii de redacție, s-a numărat printre fondatorii **Almanahului Ateneu** (1986), în paginile căruia a publicat **File de monografie** și a strecurat cu abilitate texte ce, în condițiile de atunci, nu aveau nici o șansă de apariție în coloanele revistei. În calitate de scenarist și comentator a participat la realizarea a nu mai puțin de 115 filme de amatori în cadrul Cineclubului „Unirea” al Casei de Cultură a Sindicatelor „Vasile Alecsandri” din Bacău, împreună cu Vladimir Lucavețchi, Voicu Alexandrescu, Traian Moroșanu, Laurențiu Miron, Ion Florea, Dorin Dodiță, Mircea Răducanu, Vasile Paraschiv, Constantin Stan și Constantin FINDER ducând faima cineama-

torilor băcăuani până dincolo de granițele țării. Filme precum **Brazda**, **Ghemotoc**, **Unde joacă moldovenii**, **Un sat - o poveste**, **Primăvara** ș.a. au fost capul de afiș al multor competiții naționale și internaționale de gen, fiind preluate de Televiziunea Română ori difuzate în rețeaua cinematografelor din județ sau în cadrul unor reuniuni culturale și științifice. Tot cu premiul I au fost distinse revistele școlare **Vămile vizului** (de trei ori consecutiv - 1995, 1996, 1997 - la Concursul Național al Redacțiilor Revistelor școlare, secțiunea literar-artistică) și **Muguri de lumină**, a căror ținută grafică a avut un rol hotărâtor. A colaborat însă la fel de bine și cu presa audio, relatările sale fiind difuzate pe calea undelor de Radio România și Radio Iași. S-a pensionat la sfârșitul anului 2001, dar nu a pus definitiv uneltele sale de lucru în vitrină, ci a trecut la redactarea unei istorii a presei băcăuane postdecembriste și a unui dicționar al ziariștilor băcăuani, ca unul care a făurit această istorie și a năsit zeci de gazetari, risipiți azi prin tot atâtea redacții. Chiar dacă trista zi de 21 februarie a pus capăt nu numai bolii nemiloase, ci și acestui travaliu jurnalistic, fișele sale, atâtea câte au fost duse până la capăt, vor dăinui peste timp, căci ele înglobează o muncă de zeci de ani pusă în slujba scrisului și vor fi utile viitorilor biografi ai ziaristicii băcăuane. (C.G.)

Gheorghe Antochi (Agricola Internațional), Constantin Apostol (Agenția pentru Dezvoltare Regională Nord-Est), Constantin

CONSILIUL EDITORIAL

Județeană pentru Cultură, Culte și Patrimoniul Cultural Național), Ionel

Avram (Consizo Serv), Manea Avramescu (Romhart), Toader Balcanu (ITS&CO Oituz), Doru Balcanu (Coșna Tg. Ocna), Mihai Banu (Agribac Com), Dumitru Bontaș (Fundația Acad. „George Bacovia”), Costel Cășuneanu (PA&CO Intern. Oituz), Ioan Chiriac (Rolex) Constantin Donea (Direcția

Floroiu (Proindom), Viorel Gheleşă (Direcția Silvică), Petru Hăineală (DGFPFCFS), Dan Iancu (ARDAF), Răducan Ion (Pambac), Ioan Silviu Lefter (Termoservice), Adrian Lungu (Melior), Neculai Lupu (Consiliul Județean), Traian Mazilu (Electrica), Gheorghe Popa (Centrul „G. Apostu”), Alexandru Preda (Petrom Moinești), Mircea Nicolae Rusu (Hidroconstrucția, Sucursala „Siret” Bacău), Constantin Săftoiu (Petrom Moinești), Doru Simovici (CCIA), Ovidiu Leonard Turcu (IATSA), Ioan Viziteu.